

Pe graniță...

Am fost pe graniță. Simbolic. La Focșani.

O frumoasă inițiativă municipală prilejuiește aici, de câțeva vreme, organizarea „Galelor teatrale focșănene” în ultima săptămână a lunii martie, care coincide, în 27, și cu *Ziua Mondială a Teatrului*. Între 24–30 martie 2003 s-a desfășurat a VII-a ediție, sub coordonarea directorului Ateneului Popular, Valentin Gheorghită, cu sprijinul Consiliului local, al Primăriei și al Teatrului Municipal. Patru spectacole din București, trei locale. Condițiile improprii ale sălii Ateneului obligă la orientarea către montări mai simple, fără efecte speciale, așa că reprezentațiile găzduite, aici, pun în valoare, cu predilecție jocul actorilor, măiestria unor protagoniști ca Virgil Ogășanu (*Uzina de plăceri* S.A. de Valentin Nicolau, Teatrul Nottara), George Mihăiță, Virginia Mirea (*Bani din cer* de Ray Cooney, Teatrul de Comedie), Dan Puric, Carmen Ungureanu (*Toujours l'amour*, T.N.B.) și în mod deosebit, Marcel Iureș, secundat de Valeria Seciu și Constantin Drăgănescu (în *Creatorul de teatru* de Thomas Bernhard, Teatrul Act). Reprezentații cu săli pline, cu cereri de bilete și invitații peste capacitate, cu mulți tineri atrași de arta aceasta a comunicării directe, dar și de vedetele scenei.

Dar, vorbeam de graniță... Prin centrul orașului, în Piața Unirii, pe axa dintre biserica Sfântul Ioan (1661) și obeliscul creat de Ion Jalea, se spune că a fost linia de demarcație între cele două principate, Moldova și Țara Românească. Pe-acolo sau pe-aproape. Cert este că, știind asta, simți parcă mai pronunțată o demarcație în timp între mentalități. De pildă, splendida ofrandă a unui ofițer din timpul Războiului pentru Independență, maiorul Gheorghe Pastia, de a-și înzestra orașul cu două locașuri de cultură, Teatrul și Ateneul Popular, *exclusiv din averea sa*; câți miliardari de astăzi ar da un ban măcar pentru o zugrăveală? Teatrul – o bijuterie arhitectonică – a fost construit în cinci–șase ani (1908–1913). Deteriorat în 1986 la cutremur, a trebuit să fie închis; a intrat în reparații, prevăzându-se ca ultim termen de finisare anul 2004 – după aproape două decenii de la închidere... Cruntă sfidare a unui gest generos de „luminare prin artă” a unui înaintaș! Teatrul de amatori, care are o tradiție remarcabilă aici – cu premii obținute din 1955 la concursuri pe țară, spectacole ambițioase cu piese de Mihail Sebastian, Al. Mirodan, Mircea Ștefănescu – devine Teatru Popular în 1975 și joacă I.L. Caragiale, Horia Lovinescu, D.R. Popescu, Ion Băieșu, Branislav Nușici. I se atribuie statut profesionist în 1995 și denumirea de Teatru Municipal. Nu se putea încununa o asemenea tradiție fără sprijinul și adeviziunea publicului, pe care mi-l închipui legat de teatru și prin alte fire decât cele sporadice și amicale; unde e el acum când joacă artiștii locali? Nu se poate spune că afișul e neglijabil, cu Cehov, Caragiale, Sebastian și Vișniec în repertoriu, dar e și onorat artistic aproximativ, cel puțin cu *Jocul de-a vacanța* pe care l-am văzut eu în februarie, prezentat și acum în zilele „galelor”. Celălalt spectacol, cu piesa *Gunoierul* de Mimi Brănescu, e un pretext de comentarii pe motivul „gunoierul e oglinda vieții”, din partea unui personaj ce scotocește prin saci de plastic și tomberoane și-și face astfel o idee despre cum trăiesc oamenii, ceea ce e nițel ingenios, nițel ostentativ, jucat de studenți și absolvenți ai UNATC puși pe farse (anunță montarea realizată de un personaj fictiv, fără prenume,

Chirovici, care e de fapt erou în piesă). Mai e teatrul de amatori al Ateneului Popular, numit în glumă „TREI spre ZECE” – spre câți vor mai veni, adică – al cărui spectacol, jucat de elevi, *Capcana* după *Cafeneaua* de Carlo Goldoni, e un exercițiu de pantomimă și mișcare, o arlechinadă acrobatică cu măști și fără, ce ar da o idee despre „Commedia dell'arte”. Da, dar acolo se improviza pe situații date, ceea ce nu e cazul aici, cu aproximări și replici fără intonație. Rămâne un demers demn de apreciat pentru efort, un pas către convenție teatrală, sensul și tâlcul ei urmând a se contura după însușirea reflexelor. De altfel, se desfășoară la Focșani și o stagiune teatrală a elevilor de liceu, ceea ce e un semn promițător în chestiune.

Semnalez, în încheiere, prețioasa monografie a unui autor local, Alexandru Deșliu, dedicată actriței Leopoldina Bălanuță, fiică a Vrancei, cu titlul de o delicată sensibilitate: *Dor de Leopoldina*. Prevenit din București, am descoperit-o într-o librărie din oraș. De ce nu și la Ateneul Popular, în zilele galelor? De ce nu și la Teatrul Mic?

Andreea DUMITRU

Pregătirea, mai importantă decât cursa

Așa susține, și cine l-ar contrazice pe maestrul Radu Penciulescu? Poate de aceea e mai greu să scrii despre studenții actori, regizori, scenografi, păpușari, coregrafi decât despre absolvenți ori profesioniști. Mai greu, dar și mai pasionant. UȘILE DESCHISE 2003 ar putea fi comparate foarte bine cu ușile din decorul unui examen de regie având ca temă *Pelicanul* de Strindberg: capricioase, încăpățănate, ba încuiate, ba deschise larg, dar în alt sens decât cel la care te așteptai. Examenele, exercițiile, atelierelor, seminariile și expozițiile prezentate de anii I, II, III, plus o avanpremieră în Gala Absolvenților, susținută la Studioul „Casandra”, au fost programate strâns, chiar simultan, între 10 și 13 aprilie 2003. Și, ca în fiecare an, spectatorii s-au înghesuit puhoi în săli de curs neîncăpătoare, au îndurat lipsa de aer, fie și pentru un loc în picioare. Mai apoi, au trebuit să ghicească rolurile și numele viitorilor artiști după ureche, foile cu distribuții fiind rare. E tot ce i s-ar putea reproșa staff-ului puțin numeros, cu atât mai indispensabil, format din studenți-teatrologi, organizatorii consacrați ai UȘILOR DESCHISE.

Important e tabloul general – starea de spirit, nivelul de pregătire oferit de școală. Pentru că, țineți cont, publicul covârșitor al evenimentului e format din liceeni care se visează actori. Pasionantă este însă și depistarea unor autentice talente, promisiunea unor vedete, a unor mari cariere. Pariurile rămân, totuși, riscante pentru că, în ansamblu, peisajul etalat pare inegal. Mai ales la actorie, unde studenții nu mai poartă marca X, lucrând cu profesori diferiți, în funcție de modul și semestru. De aproape, firește, se remarcă unul-două profiluri interesante, de urmărit pe viitor. Pentru exemplificare, iată o agendă personală a UȘILOR DESCHISE:

Interes. Coupé: *Cerere în căsătorie* și *Ursul* de A.P. Cehov, atelier la anul II de actorie, clasa prof. univ. dr. Gelu Colceag, secundat de Valentin Potrivitu. În prima